

Tabela pripomb k predlogu:

Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje

Ime/naziv predlagatelja:	Naslov:	Datum:
ELES, d.o.o.	Hajdrihova 2, 1000 Ljubljana	15. 5. 2018

Št. člena	Vsebina pripombe oz. predloga	Utemeljitev	Upoštevanje pripombe (DA/NE/Delno)	Komentar AE na člene
2. člen	Predlagamo pojasnitev izraza z naslednjo definicijo: »Hranilnik električne energije: je sistem, ki shrani proizvedeno električno energijo do trenutka uporabe bodisi kot v končni obliki energije ali kot drug nosilec energije ('energy storage' means, in the electricity system, deferring an amount of the electricity that was generated to the moment of use, either as final energy or converted into another energy carrier.«	Izraz hranilnik se pojavi že v predlogu Akta, a izraz ni pojasnjen. Predlagamo definicijo iz predloga zimskega paketa. Pričakujemo čedalje več hranilnikov električne energije v omrežju, bodisi kot samostojnih uporabnikov omrežja bodisi kot eden od porabnikov/proizvajalcev pri aktivnem odjemalcu. Zato je potrebno natančno definiranje njihove vloge, saj so tako porabniki kot proizvajalci.	DA	Dodali smo definicijo, ki temelji na podlagi vašega predloga in je obenem malce bolj usklajena z uradnim prevodom „shranjevanje energije“ iz predloga zimskega svežnja.

2. člen	Predlagamo nov izraz z naslednjo definicijo: »Baterijski hranilnik električne energije: je sistem, ki omogoča hranjenje električne energije s pomočjo elektrokemijskih procesov.«	V teku so projekti vgradnje baterijskih hranilnikov električne energije.	NE	Ni potrebe, da bi v obravnavanem aktu podrobneje opredeljevali način hranjenja energije oz. nosilca energije (s tem se povezana zgolj hitrost odzivanja takega hranilnika/elektrarne, kar pa v aktu ni nikjer posebej obravnavano). V predhodni pripombi obravnavana definicija hranilnika vključuje tudi različne nosilce.
2. člen	Predlagamo razširitev zapisa definicije »omrežnina«: »je znesek, ki ga je za uporabo in razpoložljivost sistema elektrike dolžan plačati uporabnik sistema;«	Trenutno definicijo »omrežnina« se da razumeti, kot da se omrežnina plačuje le za uporabo sistema. Del energetske tranzicije je tudi prehod na večjo samozadostnost in samooskrbo. Takšni uporabniki sistem uporabljajo manj in manj pogosto, je pa za njihovo oskrbo ključna razpoložljivost sistema. Prav tako lahko zgolj plačilo uporabe dolgoročno prinese velike razlike med odjemalci, ki si samooskrbo lahko privoščijo, in tistimi, ki si je ne morejo. V večini primerov je to povezano z dostopom do virov financiranja.	NE	Definicija je skladna z EZ-1.
13. člen	Predlagamo dopolnitev 7. odstavka: »(7) Spremembe računovodskih usmeritev med regulativnim obdobjem ne vplivajo na določitev upravičenih stroškov, če skupna višina spremembe ne presega 150.000 EUR letno. Če skupna višina spremembe presega 150.000 EUR letno, se na podlagi dokumentacije in dokazil, katero	<i>Sprememba računovodske ocene</i> je prilagoditev knjigovodske vrednosti sredstva ali obveznosti do virov sredstev oziroma vrednost redne porabe sredstva, ki je posledica ocene trenutnega stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev ter predvidenih bodočih koristi in obveznosti, ki so z njimi povezani. Spremembe	NE	Predlagatelj pripombe je spremembo računovodske usmeritve utemeljil z razlago spremembe računovodske ocene skladno s SRS. Pri tem je iz utemeljitve izpuščeno, da sprememba

	<p>predloži elektrooperater, določitev upravičenih stroškov lahko spremeni.«</p>	<p>računovodskih ocen temeljijo na novih informacijah ali novih dogodkih, zato se ne štejejo za popravke napak.</p> <p><u>Upravičene stroške</u> določa EZ-1 v 119. členu ter se ugotavljajo in določajo za posamezno leto regulativnega obdobja. Upravičeni stroški obsegajo tudi <u>reguliran donos elektrooperaterja</u>. Upravičeni stroški so torej tisti stroški, ki jih določi operater sistema ob soglasju agencije na podlagi metodologije in so potrebni za izvajanje gospodarske javne službe. Upravičenih stroškov, ugotovljenih na podlagi metodologije, ni mogoče enačiti s stroški, ki jih operater sistema izkazuje v poslovnih knjigah. Med upravičene stroške se vključujejo stroški delovanja in vzdrževanja, stroški amortizacije in reguliran donos na sredstva.</p> <p>Način ugotavljanja in določanja upravičenih stroškov mora spodbujati elektrooperaterja k <u>stroškovno učinkovitemu poslovanju</u> in mu omogočati, da <u>doseže višji realiziran donos od priznanega</u> v regulativnem okviru, če so prihranki pri upravičenih stroških rezultat njegovih prizadevanj za večjo stroškovno učinkovitost. <u>Če elektrooperater posluje s stroški, ki so višji od upravičenih, razliko krije iz priznanega reguliranega donosa na sredstva</u>.</p> <p>Reguliran donos elektrooperaterja in upravičeni strošek amortizacije se določita na način, da omogočata ekonomsko upravičenost vlaganja v</p>		<p>računovodske ocene ne pomeni spremembe računovodske usmeritve.</p> <p>Agencija s sedmim odstavkom 13. člena določa, da sprememba računovodskih usmeritev med regulativnim obdobjem ne vpliva na določitev upravičenih stroškov. Predlagatelj pripombe zmotno navaja, da sprememba računovodske ocene vpliva na določitev upravičenih stroškov.</p> <p>Sprememba računovodske usmeritve skladno s SRS pomeni spremembo načel, temeljev, dogovorov, pravil in navad, ki jih organizacija upošteva pri sestavljanju računovodskih izkazov.</p> <p>Agencija še dodaja, da mora biti višja stroškovna učinkovitost rezultat prizadevanja elektrooperaterja in ne posledica spreminjanja računovodskih usmeritev in ocen iz leta v leto.</p>
--	--	--	--	---

		<p>razvoj sistema in sta odvisna od <u>regulirane višine opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi</u> in neopredmetenih sredstev v uporabi v odvisnosti od uporabe sistema, narave dejavnosti elektrooperaterja ter regulirane strukture virov financiranja in učinkovite uporabe sistema.</p> <p>Iz navedenega sledi, da sprememba računovodske usmeritve vpliva na reguliran donos elektrooperaterja in upravičen strošek amortizacije in s tem na upravičene stroške.</p> <p>Sprememb računovodskih usmeritev elektrooperater ne more predvzeti in nanje nima vpliva. Vrednosti, ki se nanašajo na spremembo, pa so lahko velike.</p>		
18. člen	<p>V (2) odstavku tega člena predlagamo izbris 9. točke, ki se glasi:</p> <p>~~»9. bonitete in druga podobna izplačila v zvezi z zaposlitvijo vključno s pripadajočimi dajatvami, kot so opredeljena po davčni zakonodaji, nepriznan strošek.«~~</p>	<p>Skladno z določili predloga Akta med stroške delovanja in vzdrževanja sodijo tudi stroški dela. Hkrati gre za nadzorovane stroške delovanja in vzdrževanje (NSDV) saj nanje elektrooperater lahko vpliva s svojim delovanjem.</p> <p>Glede na okoliščino, da bonitete skladno z davčno zakonodajo predstavljajo dohodek iz zaposlitve, ki je obdavčen, menimo, da gre za stroške dela in s tem za upravičen nadzorovan strošek delovanja in vzdrževanja.</p> <p>Za dohodek obdavčen z dohodnino namreč velja tudi boniteta, ki je v 39. členu ZDoh-2 določena kot vsaka ugodnost v obliki proizvoda, storitve ali druge ugodnosti v naravi, ki jo delojemalcu ali njegovemu družinskemu članu zagotovi delodajalec ali druga oseba v zvezi z zaposlitvijo. Za</p>	Delno	<p>9. točka 18. člena se briše in doda se nova točka v tretjem odstavku 18. člena, ki se glasi:</p> <p>»odhodki za zagotavljanje bonitet in drugih izplačil v zvezi z zaposlitvijo, če niso obdavčeni po davčni zakonodaji.«</p>

		zaposlitev se šteje vsako odvisno pogodbeno razmerje (delovno in drugo pogodbeno razmerje), v katerega vstopa fizična oseba pri opravljanju fizičnega ali intelektualnega dela, vključno z opravljanjem storitev in ustvarjanjem ali izvedbo avtorsko delo.		
19. člen	<p>Sprememba faktorja delta NSDV - predlagamo, da ostane faktor »0,5«, kot je v veljavnem aktu</p> $NSDV_{vzd_t} = \left((dvzd \cdot NSDV_{pt}) \cdot (1 - U_t + NI_t) \right) + \left((\Delta NSDV_{vodi_t} + \Delta NSDV_{postaje_t}) \cdot 0,5 \right)$	Vpliv povečanja ali zmanjšanja omrežja na stroške delovanja in vzdrževanja je realno višji, kot znaša »0,3 ΔNSDV«. Znižanje faktorja za ΔNSDV iz »0,5« na »0,3« za razširitev omrežja negativno in nestimulativno vpliva na elektrooperaterje ter jih sili k nižanju standardov delovanja in vzdrževanja, kar ima lahko za posledico nižanje kakovosti oskrbe. Zato predlagamo, da faktor za razširitev omrežja ostane »0,5«, kot je določen za regulativno obdobje 2016-2018. V nasprotnem primeru Agencijo naprošamo, da nam pojasni, na osnovi katere analize je prišla do predloga, da se faktor zmanjša iz 0,5 na 0,3.	NE	Zmanjšanje faktorja agencija utemeljuje z analizo variabilnih stroškov v priznanih realiziranih nadzorovanih stroških delovanja in vzdrževanja. Analiza je pokazala, da znaša v letih od 2011 do 2016 ta delež v distribucijskih podjetjih in pri sistemskem operaterju od 0,12 do 0,32, zato se faktor zmanjša z 0,5 na 0,3.
19. člen	Predlagamo dopolnitev (6) odstavka 19. člena z naslednjim stavkom: »Visokonapetostna polja so: daljnovidna, transformatorska, zvezna, merilna in ozemljilna.«	Za jasno razumevanje števila elementov predlagamo to dopolnitev.	DA	
23. člen	Predlagamo dopolnitev (1) odstavka s točko: » 12. stroški zavarovalnih premij«	Stroški delovanja in vzdrževanja so po predlogu Akta tudi stroški storitev, kamor sodijo tudi stroški zavarovalnih premij. Skladno z določilom 463. člena EZ-1 je dolžan lastnik infrastrukture le-to ustrezno škodno zavarovati. Določitev višine zavarovalne premije je skladno z določilom 521. člena Zakona o zavarovalništvu predmet urejenja zavarovalne pogodbe. Zavarovalniške	NE	Predlog akta se v tem delu glede na veljavni akt ne spreminja, saj gre za stroške, na višino katerih lahko družba vpliva, saj je družba tista, ki določi, kaj bo zavarovala in pod kakšnimi pogoji.

		<p>storitve za zavarovanje infrastrukture so v primeru družbe ELES predmet javnega naročanja (vključujoč objavo v evropskem uradnem listu), vse ob ceni kot merilu za izbiro ponudbe. Iz navedenega torej sledi, da gre v primeru določitve višine zavarovalne premije za nenadzorovan strošek delovanja in vzdrževanja (NNSDV), saj elektrooperater na ponujeno ceno - višino zavarovalne premije, s svojim delovanjem nima vpliva.</p> <p>Stroški zavarovalnih premij v zadnjih letih naraščajo zaradi širitve omrežja in zaradi preteklih izrednih vremenskih dogodkov (npr. žledolom), zato so zavarovalnice ob povečani oceni stopnje tveganja zvišale višino zavarovalnih premij. Ker ima strošek karakteristiko NNSDV predlagamo, da se stroški uvrstijo med NNSDV. V nasprotnem od Agencije pričakujemo, da v Aktu jasno opredeli, kaj naj elektrooperater zavaruje in kaj ne.</p>	<p>Kot je bilo pojasnjeno že pri predlogu akta za regulativno obdobje 2016-2018, so bili stroški zavarovalnih premij do leta 2011 vključeni med nadzorovane stroške delovanja in vzdrževanja. Po letu 2011 so se na podlagi argumentacije distribucijskih podjetij vključili med nenadzorovane stroške delovanja in vzdrževanja. Agencija je v obdobju od leta 2011 dalje posebno pozornost namenjala analizi gibanja zavarovalnih premij in deležu pokritosti stroškov škod s prejetimi odškodninam.</p> <p>Agencija je na podlagi analiz ugotovila, da je bila učinkovitost iz naslova zavarovanj v obdobju 2011 do 2015, ko so bili stroški zavarovalnih premij med nenadzorovanimi stroški delovanja in vzdrževanja, nižja, kot je s predlaganim načinom reguliranja tovrstnih stroškov. Stroški zavarovalnih premij so se namreč povišali, razmerje</p>
--	--	--	--

				<p>pokritosti škod z odškodninami pa se je poslabšalo.</p> <p>Agencija je navedene analize nadaljevala tudi po sprejemu metodologije za regulativno obdobje 2016–2018.</p> <p>Na podlagi analiz je agencija ugotovila, da so se stroški zavarovalnih premij po letu 2014 (žled) povečali, vendar je povečanje le-teh po družbah zelo različno (od 5,6 % do 70 % glede na leto 2014).</p> <p>Trend padanja povprečne pokritosti stroškov škod z odškodninami pa se nadaljuje, tako je v letu 2016 znašala za distribucijskega operaterja 38,7 %, čeprav je bila v letih od 2008 do vključno leta 2011 od 85 % do 102 %, od leta 2012 do 2015 pa se je gibala od 40 % do 45 %. Sistemski operater pa dosega pokritost škod z odškodninami med 20 % in 30 %, razen v letu 2011,</p>
--	--	--	--	--

				<p>ko je dosegel 78-odstotno pokritost stroškov škod. Pri tem agencija ponovno ugotavlja, da so navedeni kazalniki med družbami različni, zato meni, da so stroški zavarovalnih premij stroški, na katere distribucijsko podjetje in tudi sistemski operater lahko in morata vplivati, zato se kot taki vključujejo med nadzorovane stroške delovanja in vzdrževanja.</p>
23. člen	<p>(1) Predlagamo, da se doda točka 13, ki glasi:</p> <p>»13. stroški, ki so posledica vzpostavitve in operativnega delovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ciljnih modelov za dodeljevanje čezmejnih prenosnih zmogljivosti za dan v naprej in znotraj dneva, - enotnih platform za izmenjavo izravnalne energije - ter drugi projekti, ki so posledica zahtev implementacije omrežnih kodeksov, <p>na katere elektrooperater s svojim delovanjem ni mogel vplivati.«</p>	<p>Pri implementaciji omrežnih kodeksov je Eles pogosto v situaciji, ko praktično nima nikakršnega vpliva na nastanek stroškov posamezne aktivnosti. Omrežni kodeksi zelo pogosto predvidevajo postopek odločanja, kar pomeni, da odločitve na ravni sistemskih operaterjev niso več nujno sprejete s popolnim soglasjem, temveč o tem odloča večina tistih, ki podpira določen predlog (npr. člen. 9(3) CACM). Posebej izrazit je ta problem pri postavitvi in oblikovanju ciljnih modelov za dodeljevanje čezmejnih prenosnih zmogljivosti za dan v naprej in znotraj dneva (SDAC- MRC SIDC - XBID) in enotnih platform za izmenjavo izravnalne energije (MARI, PICASSO, TERRE, IN).</p>	NE	<p>Stroški, ki so posledica zahtev implementacije omrežnih kodeksov, kar našteje naloge so, se obravnavajo kot nove naloge skladno s 26. členom akta. Navedeno velja že za regulativno obdobje 2016–2018.</p>
25. člen	<p>Predlog dopolnitve (3) odstavka:</p> <p>»Za škode elektrooperaterja, za katere elektrooperater ne prejme odškodnine zaradi odbitne franšize, je vir za</p>	<p>Stroški škod so skladno z določilom 23. člena predloga Akta uvrščeni med nenadzorovane stroške delovanja in vzdrževanja (NNSDV), saj</p>	NE	<p>Odškodnine zavarovalnic in tretjih oseb bi morale pokriti stroške škod. Zato se v odstopanjih od</p>

	<p>pokrivanje stroškov škod omrežnina, v višini 90 % stroškov škod, ugotovljenih v skladu z določbami tega akta.»</p>	<p>elektrooperater na njihovo višino s svojim delovanjem ne more vplivati. 25. člen predloga akta dalje določa, da je med upravičene stroške škod potrebno šteti stroške, ki so posledica nesreč in nastanejo na nepremičninah in premičninah. Vir za pokrivanje stroškov škod pa je odškodnina, ki jo prejme elektrooperater od zavarovalnice ali tretje osebe, in omrežnina v višini 10 % stroškov škod, ugotovljenimi v skladu z določbami tega akta.</p> <p>V tej zvezi je potrebno pojasniti, da v primeru zavarovanja infrastrukture zavarovalna pogodba predvideva tudi franšizo tj. lastno udeležba zavarovanca pri škodi, ki jo nosi sam, če je ta manjša ali enaka franšiznemu znesku. S strani zavarovalnice prejeta odškodnina torej ne predstavlja popolne odškodnine, ki bi služila kot vir za pokrivanje stroškov škod na infrastrukturi.</p> <p>Skladno z določilom četrtega odstavka 25. člena predloga Akta se morebitna razlika med stroški škod in viri za pokrivanje le-teh krije iz reguliranega donosa na sredstva, kar posledično vpliva na upravičene stroške. Glede na okoliščino, da elektrooperater nima vpliva na višino zavarovalne premije in posledično tudi nima vpliva na višino odbitne franšize, je potrebno določiti drug vir za pokrivanje stroškov škod, za katere elektrooperater ne prejme odškodnine zaradi odbitne franšize.</p>		<p>regulativnega okvira v višini odškodnine priznajo tudi stroški škod. Če je prejeta odškodnina višja od stroškov škod, razlika povečuje dobiček podjetja, če pa je prejeta odškodnina nižja od stroškov škod, se razlika krije iz priznanega reguliranega donosa na sredstva.</p> <p>Poleg tega pa se iz omrežnine krije 10 % stroškov škod, ker so sredstva zavarovana z odbitno franšizo. Ti stroški povečujejo nenadzorovane stroške delovanja in vzdrževanja.</p> <p>Glej tudi odgovor pri pripombi k 23. členu, prvi odstavek.</p>
26. člen	(1) Predlagamo, da se izbriše zadnji stavek, ki glasi:	Drugi odstavek 23. člena predloga Akta določa, da se začasno med	NE	Skladno z veljavnimi aktom in predlogom akta

	<p>»V nove naloge ne spadata nadgradnja ali sprememba izvajanja že obstoječe naloge na podlagi veljavne zakonodaje.«</p>	<p>nenadzorovane stroške delovanja in vzdrževanja uvrstijo tudi stroški, na višino katerih elektrooperater s svojim delovanjem vpliva. Med te stroške pa spadajo tudi stroški in odhodki, povezani z novimi nalogami elektrooperaterja iz 26. člena predloga Akta. Predlog Akta v tej zvezi izključuje nadgradnje in spremembe izvajanja že obstoječih nalog.</p> <p>Nadgradnje in spremembe izvajanja že obstoječih nalog težko diferenciramo od novih nalog oziroma nalog, ki jih elektrooperater še ni izvajal. Po vsebini namreč nadgradnja ali sprememba izvajanja že obstoječe naloge lahko predstavlja nalogo, ki je elektrooperater še ni izvajal.</p> <p>Zato predlagamo, da Agencija loči:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Enkratne nove naloge, katere po realizaciji ugasnejo (gre predvsem za stroške zunanjih izvajalcev). 2) Nove naloge, katere postanejo trajne naloge v istem ali povečanem obsegu. Za te pa se mora povečati obseg NSDV v letu po letu, ko se strošek novih nalog ne prizna več. 		<p>sodi med nove naloge samo tista naloga, ki sta jo morala elektrooperaterja začeti izvajati na podlagi EZ-1 in omrežnih kodeksov.</p> <p>Nadgradnje ali spremembe izvajanja že obstoječih nalog ne morejo biti nove naloge, saj so stroški za izvajanje teh naloge že priznani v okviru nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja. Če bi bile te naloge priznane v okviru novih nalog, bi bile v upravičenih stroških priznane dvakrat – med nadzorovanimi in med nenadzorovanimi stroški delovanja in vzdrževanja.</p> <p>Pri tem pa je treba še dodati, da mora biti izvajanje obstoječih in novih nalog stroškovno učinkovito.</p>
26. člen	<p>Predlagamo, da se 26. členu doda 3 odstavek, ki glasi:</p> <p>»V primeru implementacije zakonodajnih zahtev iz omrežnih kodeksov se obdobje nenadzorovanih stroškov delovanja</p>	<p>Drugi odstavek 23. člena predloga Akta določa, da se začasno med nenadzorovane stroške delovanja in vzdrževanja uvrstijo tudi stroški, na višino katerih elektrooperater s svojim delovanjem vpliva. Obdobje oziroma čas</p>	NE	<p>Drugi odstavek 26. člena določa najvišjo dobo implementacije posamezne nove naloge 6 let in minimalno dobo 4 leta. Po oceni agencije je</p>

	in vzdrževanja podaljša na obdobje, ki ga omrežni kodeks predvideva za implementacijo določene zahteve.«	trajanja uvrstitve med nenadzorovane stroške delovanja in vzdrževanje je potrebno v primeru omrežnih kodeksov prilagoditi obdobju, ki je v le-teh predviden za implementacijo določene zahteve. Mrežni kodeksi predvidevajo različno dolge roke implementacije določenih nalog, čemur bi bilo smiselno prilagoditi tudi kategorizacijo stroškov in odhodkov. Npr. implementacija ciljnega modela dodeljevanja ČPZ znotraj dneva traja več let in v vsem tem obdobju dejansko govorimo o nenadzorovanih stroških.		to ustrezna doba za implementacijo novih nalog.
31. člen	(3) Predlagamo, da se briše besedilo: »kadar je to stroškovno učinkovito«	Ex-ante je težko zasledovati takšnemu določilu, ker ne poznamo vseh dejstev (cen). Besedilo je tudi v nasprotju z določili EBGL, ki postavlja zapisano na glavo, in sicer: dovoljeno je izvajanje dolgoročnih zakupov, v kolikor je to stroškovno bolj učinkovito.	Delno	Uredba (EU) 2017/2195 (EBGL) v drugi alineji drugega odstavka 32. člena nalaga sistemskemu operaterju, da v predlogu za pogoje uporabi kriterij ročnosti zakupa (zagotavljanja) moči za izravnavo. V osnovi se mora postopek zakupa izvajati čim kratkoročneje in kadar je to gospodarsko učinkovito. Agencija v duhu uredbe meni, da mora biti zakup izveden čim kratkoročneje, kadar pa je gospodarsko učinkovito, se lahko izvede tudi za daljše obdobje.
31. člen	(4) Predlagamo dopolnitev besedila (4) odstavka: »Pri zagotavljanju sistemskih storitev za primarno, sekundarno in terciarno regulacijo lahko sistemski operater	Razvoj tehnologije sekundarne regulacij gre v smer nujenja tudi s strani odjema, zato je smiselno že danes to vključiti kot možnost.	Delno	Predlog o umestitvi hranilnikov med ponudnike sistemskih storitev je smiseln, vendar ni potrebe

	med ponudnike uvrsti vire, ki temeljijo na prilagajanju odjema ter vključevanju razpršenih virov proizvodnje in baterijskih hranilnikov , pri čemer...»	Baterijski hranilniki se v številnih evropskih državah že pojavljajo kot vir za zagotavljanje sistemskih storitev. Tovrstni interes je izražen tudi v Sloveniji, zato je smiselno v Aktu predvideti to možnost.		po opredelitvi tipa (glej tudi zgornji komentar). Ustrezna dopolnitev bo vključena v nov predlog člena.
39. člen	(2) Predlagamo, da se 2 odstavek 39. člena spremeni, kot sledi: »Kot sredstva, ki niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti elektrooperaterja, se v skladu s tem aktom štejejo stanovanjski, počitniški in muzejski objekti s pripadajočo opremo in zemljišči, polnilnice za električna vozila (razen javne infrastrukture hitrih polnilnic na avtocestnem križu) in umetniška dela.«	Agencija za energijo je z Odločbo o certifikatu številka 533-3/2014-12/634 z dne 23.02.2015 družbo ELES d.o.o. certificirala kot sistema operaterja. V postopku certificiranja agencija skladno s tretjim odstavkom 67. člena EZ-1 ugotavlja, ali vlagatelj zahteve za izdajo certifikata izpolnjuje pogoje za sistema operaterja, kot jih določajo 60., 61., 63. in 64. člen EZ-1. S temi členi je Republika Slovenija v svoj pravni red prenesla določbe Direktive 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES, ki veljajo za čisto lastniško ločitev sistema operaterja. V skladu z 61. členom EZ-1 ista pravna ali fizična oseba ne sme izvajati neposrednega ali posrednega nadzora nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave, in hkrati ne sme izvajati neposrednega ali posrednega nadzora nad sistemskim operaterjem ali prenosnim sistemom ali uveljavljati kakršne koli pravice nad njima; ali izvajati neposrednega ali posrednega nadzora nad sistemskim operaterjem ali prenosnim sistemom in hkrati ne sme izvajati neposrednega ali posrednega nadzora nad podjetjem, ki opravlja	Delno	Določba se spremeni na veljavno določbo iz metodologije za regulativno obdobje 2016–2018: »Kot sredstva, ki niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti elektrooperaterja, se v skladu s tem aktom štejejo stanovanjski, počitniški in muzejski objekti s pripadajočo opremo in zemljišči, polnilnice za električna vozila (razen javne infrastrukture hitrih polnilnic na avtocestnem križu), umetniška dela in elektrarne za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov in v soproizvodnji z visokim izkoristkom ter podobna sredstva.«

		<p>dejavnost proizvodnje ali dobave, ali uveljavljati kakršne koli pravice nad njim. Nadzor pa v smislu 14. točke 36. člena EZ-1 pomeni pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki vsako zase ali skupaj in ob upoštevanju ustreznih dejanskih ali pravnih okoliščin omogočajo izvajanje odločilnega vpliva v podjetju, zlasti z lastništvom ali pravico do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja ali pravicami ali pogodbami, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja. Pri presoji izpolnjevanja pogojev iz 61. člena EZ-1 je agencija ugotovila, da je ELES d.o.o. vlagal tudi v povečanje zmogljivosti HE Golica - Koralpe. Agencija je pri tem ugotavljala, ali ta vlaganja pomenijo takšna vlaganja, zaradi katerih pogoj iz 61. člena EZ-1 ne bi bil izpolnjen. Pri presoji vlaganj je agencija vpogledala v pogodbo in anekse k pogodbi o nakupu proizvedene električne energije v HE Golica zaradi pokrivanja izgub v prenosnem omrežju, ki je ena od dejavnosti, ki jih opravlja sistemski operater. Pri pregledu vse dokumentacije je agencija ugotovila, da ELES d.o.o. nima pravnega lastništva nad sredstvi HE Golica, prav tako nima ekonomskega lastništva nad temi sredstvi. Iz pogodbe in aneksov prav tako ne izhaja, da bi ELES d.o.o. imel kakršnekoli pravice v zvezi z upravljanjem HE Golica. Zaradi navedenega je agencija odločila, da ima ELES d.o.o. zgolj premoženjsko pravico do zakupa 20 % zmogljivosti in na tej podlagi pravico do prejema 20 %</p>		
--	--	--	--	--

		<p>proizvedene električne energije po proizvodnih cenah, tako da s tem ni kršena zahteva iz 61. člena EZ-1.</p> <p>Eles HE Golica uporablja kot sistemsko elektrarno za pokrivanje izgub in zniževanje stroškov le-teh. Iz navedenega tako sledi, da gre za sredstva, ki jih ELES d.o.o. potrebuje za izvajanje dejavnosti elektrooperaterja.</p>		
39. člen	<p>(6). predlagamo spremembo tega odstavka kot sledi:</p> <p>»V izračunu regulativne baze sredstev se upošteva neodpisana vrednost sredstva, ki izhaja iz nabavne vrednosti ob prvi usposobitvi za uporabo ter naknadna vlaganja v sredstvo pri prvem elektrooperaterju oz. podjetju za distribucijo električne energije. Za sredstva, ki jih elektrooperater prevzame od drugih lastnikov omrežja, ki niso elektrooperater oz. podjetje za distribucijo električne energije, se v izračunu regulativne baze sredstev upošteva pogodbeni vrednost sredstva, na podlagi katere je sredstvo pridobil novi lastnik, in ta vrednost predstavlja za novega lastnika novo neodpisano vrednost. V regulativni bazi sredstev se upošteva neodpisana vrednost sredstva, ki izhaja iz pogodbene vrednosti sredstva med novim in prvotnim lastnikom sredstva ter naknadna vlaganja v sredstvo. Za pogodbeno vrednost prenesenih sredstev se uporabi ocenjena vrednost s strani pooblaščenega cenilca.«</p>	<p>Če Eles prevzame sredstvo od elektrooperaterja, ki je za sredstvo že prejemal amortizacijo in donos iz omrežnine, je prav, da ta elektrooperater proda sredstvo po neodpisani vrednosti sredstva, saj bi v primeru, da bi bila prodajna vrednost sredstva višja, na račun razlike med neodpisano vrednostjo in prodajno vrednostjo prodajalec (elektrooperater) neupravičeno ustvaril dobiček. Drugi lastniki (proizvajalci el. energije in odjemalci), ki niso elektrooperaterji, pa za osnovna sredstva, ki so predmet prevzema, niso prejemali amortizacije in donosa iz omrežnine. Nekateri izmed teh lastnikov so osnovna sredstva v preteklosti pospešeno amortizirali, da so s tem optimizirali poslovni izid podjetja, zato sedanja neodpisana vrednost teh sredstev ne odraža dejanske vrednosti sredstev, ki je lahko bistveno višja od neodpisane vrednosti.</p>	NE	<p>Za sredstva, ki so bila pred prevzemom v lasti drugih podjetij (npr. proizvajalcev el. energije), ki niso elektrooperaterji, sta se amortizacija in donos vkalkulirala v prodajno ceno električne energije.</p> <p>Zaradi tega je z vidika odjemalcev nesprejemljivo, da bi se samo zaradi spremembe lastništva sredstev amortizacija obračunavala od višje vrednosti, kot je neodpisana vrednost tovrstnih sredstev pri prvih lastnikih. Enako velja tudi za priznavanje donosa.</p>

69. člen	<p>Predlagamo dopolnitev (1) odstavka 69. člena:</p> <p>»(1) Stroški raziskav in inovacij so stroški, ki so posledica kvalificiranih inovativnih projektov na področju raziskav, eksperimentalnega razvoja in demonstracij in lahko vključujejo vse vrste inovacij, vključno s poslovnimi, tehnološkimi in operativnimi ter so nastali v času od vključno začetka zasnove projekta pred prijavo do zaključka projekta.«</p>	<p>Stroški projekta nastanejo že v fazi zasnove projekta. Za projekte, s katerimi se kandidira na razpisih za sofinanciranje, pa je treba dodatno vložiti veliko dela in sredstev v fazi priprave prijave na razpis.</p>	DA	Upoštevano, kot je predlagano.
75. člen	<p>Predlagamo dopolnitev tega člena s (6) odstavkom kot sledi:</p> <p>»Sistemskemu operaterju se prizna spodbuda v višini 25 % od realiziranega letnega prihranka iz naslova medsistemske izravnave nenamernih odstopanj (angl. Imbalancing Netting) med sistemskimi operaterji. Prihranek se izračuna kot razlika med dejansko doseženo ceno izravnalne energije iz naslova medsistemske izravnave nenamernih odstopanj in ceno, ki bi jo sistemski operater zagotovil z aktiviranjem energije avtomatske rezerve za povrnitev frekvence (sekundarna regulacija).</p>	<p>Eles je od maja 2013 do konca marca 2018 iz naslova medsistemske izravnave nenamernih odstopanj ustvaril dobrobit v skupni višini 26,5 mio EUR v obliki nižjih stroškov izravnave. Menimo, da bi bila predlagana višina spodbude tudi v prihodnje ustrezna motivacija sistemskemu operaterju pri iskanju novih, inovativnih rešitev, ki bi imele pozitiven vpliv na stroške izravnave prenosnega sistema.</p>	NE	<p>Peti odstavek 22. člena Uredbe 2017/2195 se glasi:</p> <p>»V enem letu po odobritvi predloga izvedbenega okvira za evropsko platformo za postopek netiranja odstopanj vsi OPS, ki izvajajo avtomatski proces povrnitve frekvence v skladu z delom IV Uredbe (EU) 2017/1485, uvedejo in usposobijo evropsko platformo za postopek netiranja odstopanj. Prek evropske platforme izvajajo postopek netiranja odstopanj vsaj za sinhrono območje celinske Evrope.«</p> <p>Ker Slovenija leži na sinhronem območju celinske Evrope, bo izvajanje netiranja</p>

	<p>dnevnem trgu. Referenčna cena se poveča za kvocient stroškov odstopanj (pribitek), ki ga elektrooperater plača v okviru obračuna odstopanj izgub pri operaterju trga za leto, za katerega se izračunava referenčna cena. Pribitek se izračuna kot kvocient stroškov odstopanj in priznanih količin izgub električne energije za izgube, kar je za distribucijskega operaterja določeno v 12. točki 94. člena akta in za sistemskega operaterja v 13. točki 94. člena akta. Če se relativni delež absolutnih odstopanj od priznanih količin izgub električne energije za izgube, kar je za distribucijskega operaterja določeno v 12. točki 94. člena akta in za sistemskega operaterja v 13. točki 94. člena akta, glede na predhodno leto poveča, se kvocient iz predhodnega odstavka pomnoži s faktorjem 0,9.«</p>	<p>trga, na katerih se dosegajo različne cene. Menimo, da bi slednje Agencija morala upoštevati pri izračunu referenčne cene. Ena od možnih rešitev je tudi predlog, ki ga podajamo. Pri tem se zavedamo, da lahko omenjeni predlog tudi zniža referenčno ceno za leta, v katerih bo cena na madžarskem trgu višja kot na slovenskem.</p> <p>Agencija v členu 94(1)(11) v okviru priznane cene za pokrivanje izgub pravilno upošteva tudi stroške pokrivanja izgub. Menimo, da bi morale biti enako tudi pri izračunu referenčne cene. Izgube na prenosnem omrežju so namreč ena najtežje napovedljivih kategorij, predvsem zaradi nepredvidljivosti tranzitnih tokov in obratovanja ČHE Avče, ki se spreminja v realnem času, izgube pa se kupujejo najkasneje za dan v naprej. Napovedovanje izgub je postalo še posebej zahtevno v zadnjih letih ob vse večji stopnji integracije OVE in posledično stalno se spreminjajočih fizičnih pretokih in nenadnje vse pogostejših nenadnih vremenskih spremembah. Iz navedenih razlogov je postalo obvladovanje stroškov izjemno zahtevna naloga. Ker se zavedamo, da je neglede na zahtevnost, potrebno od elektrooperaterja zahtevati nenehno izboljševanje, predlagamo priznanje stroška v izračunu referenčne cene v celoti, če je relativna napaka manjša od</p>	<p>Delno</p>	<p>Prepoznavamo možnost za 20-odstotno priznavanje spodbud na doseženo razliko med referenčno in doseženo povprečno ceno nakupa električne energije za izgube.</p>
--	---	---	--------------	--

		predhodnega leta, oz v višini 90 %, če je le-ta večja In predlagamo v (4) odstavku dvig iz 15 % na 25 %.		
76.člen	Predlagamo, da se besedna zveza »brezplačno prevzeta evropska sredstva« v tem členu na vseh mestih dopolni v »brezplačno prevzeta evropska in neevropska sredstva«	Ni njuno, da so pridobljena brezplačna sredstva evropska. Lahko so tudi neevropska. Predlagamo izraz: evropska in neevropska sredstva / denarna sredstva. Izraz tako vključuje domača sredstva in sredstva tretjih držav.	NE	Določilo člena je skladno s 5. odstavkom 119. člena EZ-1. S podzakonskim aktom se ne morejo razširjati pravice iz zakona.
76.člen	Dopolnitev na koncu (2) odstavka: »... v letu, ko so denarna sredstva pripoznana med prihodki.«	V (2) odstavku tega člena manjka podatek o tem, kdaj se prizna stimulacija za brezplačno prevzeta evropska denarna sredstva.	DA	
76. člen	Predlagamo dvig priznane stimulacije v (1) in (2) odstavku v enkratni višini na 10 %.	Predlagana višina 0,5 % je nestimulativna.	NE	Elektrooperaterji izvajajo monopolno dejavnost distribucije in prenosa električne energije v obliki gospodarske javne službe. Po veljavnem Zakonu o gospodarskih javnih službah je prvotni namen izvajanja tovrstnih dejavnosti zagotavljanje javnih dobrin, torej zagotavljanje kakovostnih storitev po sprejemljivih cenah. Pridobivanje dobička je podrejeno zadovoljevanju javnih potreb. Predlagane spodbude za pridobivanje brezplačnih evropskih sredstev v aktu niso visoke, saj morajo biti elektrooperaterji že po

				svoji funkciji motivirani za pridobivanje brezplačnih sredstev tako kot ostali akterji na trgu.
81. člen in Priloga 5	<p>Predlagamo dopolnitev (2) odstavka, in sicer dodati dve alineji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »povečanje zanesljivosti dobave in - zagotavljanja sistemskih storitev.« 	<p>Pozdravljamo vpeljavo KPI pri vrednotenju rezultatov. Smo pa mnenja, da predlagani KPI ne zajamejo celovito spektra možnih koristi. Tako manjkajo KPI, povezani z zanesljivostjo dobave, kjer so lahko ukrepi pametnih omrežij učinkovitejši od klasičnih investicij, in KPI, povezani z zagotavljanjem sistemskih storitev. Oba KPI sta merljiva, prvi skozi rezultate kazalcev SAIFI, SAIDI (ali drugih kazalcev zanesljivosti), drugi skozi primerjavo stroškov, količino aktivirane energije, razpoložljivost v primerjavi z zahtevano močjo).</p>	NE	<p>Uvajanje »output-based« reguliranja je zelo zahtevno in mora biti postopno. SAIDI in SAIFI nista najbolj primerna kazalnika neprekinjenosti napajanja za prenosno omrežje (raven obeh kazalnikov je zaradi oblike omrežja (kriterij »n-1«) volatilna, vrednosti so majhne, kar povzroča problem pri določitvi referenčne vrednosti). Reguliranje neprekinjenosti napajanja z uporabo SAIDI/SAIFI smo za zdaj uvedli na distribucijskem omrežju in je kot mehanizem ločen od spodbujanja uvajanja pametnih omrežij. Gre za posredno spodbujanje uvajanja pametnih omrežij prek reguliranja kakovosti oskrbe na področju distribucije. Na prenosnem omrežju pa bi bil za ta namen morda bolj primeren kazalnik ENS (Energy Not Supplied) – vendar pa je treba najprej opraviti ustrezne analize</p>

				<p>(študije), na podlagi katerih bi lažje odločali o smiselnosti uvajanja takšnega načina reguliranja tudi za prenosno omrežje. Agencija spremlja ENS na letni ravni, zaenkrat pa se še ni odločila o vključitvi ENS v reguliranje s funkcijsko povezavo med ravniyo kakovosti in upravičenimi stroški.</p> <p>Zagotavljanje kar najbolj učinkovitih sistemskih storitev podpira sistem preglednega zakupa le-teh na podlagi definiranih produktov, ki jih oblikuje ELES. Agencija meni, da bi bilo treba oblikovati nove produkte, prek katerih bodo lahko v večji meri kot do sedaj sodelovali agregatorji, v njihovih portfeljih pa tudi posredno vse vrste aktivnih odjemalcev (tudi najmanjši).</p> <p>Za učinkovito zagotavljanje sistemskih storitev pa je še vedno na voljo dodatna spodbuda z vidika učinkovitosti</p>
--	--	--	--	---

				poslovanja (brezplačno zagotavljanje – 75. člen).
82. člen	Na koncu (1) odstavka predlagamo dopolnitev: »Projekti, ki so se začeli izvajati v prejšnjem regulativnem obdobju, prijavo za kvalifikacijo projekta vložijo v roku 6 mesecev od začetka veljavnosti tega Akta.«	Po trenutno veljavnem Aktu se je na podlagi 70. člena spodbudo uveljavljalo ob aktivaciji sredstev, torej po zaključku projekta, ko se je predložila tudi vsa potrebna dokumentacija. Postopka kvalifikacije ni bilo. S spremembami v novem Aktu, ki so sicer ustrezne za vse nove projekte, neupravičeno izpadejo projekti, s katerimi so operaterji računali na spodbudo na podlagi metodologije trenutno veljavnega Akta.	Delno	Na podlagi pripombe je zaznana pomanjkljivost v aktu, ki smo jo odpravili. Spodbuda za uspešnost projekta je namreč vezana na pridobitev časovno omejene spodbude. Dokumentacijo za potrebe kvalifikacije po 82. členu bo treba posredovati skupaj z vlogo za odobritev časovno omejene spodbude.
94. člen sprememba	Preedlagamo spremembo 20. točke v (2) odstavku tega člena: »20. Za posamezen projekt iz 67. člena tega akta se stroški raziskav in inovacij priznajo v posameznem letu nastanka stroškov . Priznani stroški raziskav in inovacij za ~~zaključene~~ projekte se ugotovijo na podlagi realiziranih stroškov in odhodkov iz poslovnih knjig elektrooperaterja. Za regulativno obdobje se priznani stroški raziskav in inovacij priznajo največ do višine, ki se izračuna na naslednji način: $RI_{Tro} = \sum_n^{Tro} ((0,005 \cdot NV_{zl}) + BPS_{RI})$ «	Slovenski računovodski standardi (2016) določajo: »2.11. V organizaciji nastali stroški raziskovanja se ne pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo, temveč se takoj obravnavajo kot stroški oziroma odhodki obračunskega obdobja, v katerem nastanejo. Ustanovitveni stroški se ne morejo usredstviti.« Iz navedenega sledi, da je predlog Akta v 20. točki 94. člena, ki stroške raziskav in inovacij priznava v letu regulativnega obdobja, ko je ta projekt zaključen, v nasprotju s Slovenskimi računovodskimi standardi (2016). Dalje je potrebno opozoriti na spodaj citirano določilo Slovenskih računovodskih standardov (2016), ki se nanaša na stroške inovacij: » 2.12. V organizaciji nastali stroški razvijanja se pripoznajo kot	NE	Agencija s to določbo ne posega v evidentiranje poslovnih dogodkov. Družba je dolžna poslovne dogodke evidentirati skladno s SRS. Ali so stroški (projekt) raziskav in inovacij skladni z metodologijo, lahko agencija presodi šele, ko je projekt zaključen. Zato se stroški priznajo šele po zaključku projekta.

		<p>neopredmeteno sredstvo, če se lahko dokažejo:</p> <p>a) izvedljivost strokovnega dokončanja projekta, tako da bo na voljo za uporabo ali prodajo;</p> <p>b) namen dokončati projekt in ga uporabljati ali prodati;</p> <p>c) zmožnost uporabljati ali prodati projekt;</p> <p>č) verjetnost gospodarskih koristi projekta, med drugim obstoj trga za učinke projekta ali za sam projekt, ali če se bo projekt uporabljal v organizaciji, njegova koristnost;</p> <p>d) razpoložljivost tehničnih, finančnih in drugih dejavnikov za dokončanje razvijanja in za uporabo ali prodajo projekta;</p> <p>e) sposobnost zanesljivo izmeriti stroške, ki se pripisujejo neopredmetenemu sredstvu med njegovim razvijanjem.</p> <p>2.16. Neopredmeteno sredstvo, ki izpolnjuje pogoje za pripoznanje, se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vštevajo tudi uvozne in nevračljive nakupne dajatve po odštetju popustov ter vsi neposredno pripisljivi stroški pripravljanja sredstva za nameravano uporabo. Nabavno vrednost sestavljajo tudi stroški izposojanja do nastanka neopredmetenega sredstva, če to nastaja dlje kot eno leto.»</p>		
94. člen dopolnitev	<p>Predlagamo novo 21. točko k (2) odstavku:</p> <p>»21. celotni stroški in odhodki, ki so povezani s prijavo na razpise za brezplačno prevzeta sredstva, se</p>	<p><u>Če elektrooperater posluje s stroški, ki so višji od upravičenih, razliko krije iz priznanega reguliranega donosa na sredstva.</u> Visok odstotek stroškov elektrooperaterja predstavljajo tudi</p>	NE	Navedeni stroški se krijejo iz nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja.

	elektrooperaterju priznajo v NNSDV po uspešni kvalifikaciji projekta za pridobitev brezplačno prevzetih sredstev.«	stroški prijavljanja na javne razpise za brezplačno prevzeta sredstva. Gre torej za stroške delovanja in vzdrževanja, na katere elektrooperater nima možnosti vpliva. Pravila za določitev priznanih upravičenih stroškov iz 94. člena predloga Akta morajo tako vsebovati tudi vse stroške prijavljanja na javne razpise za brezplačno prevzeta sredstva. Stroški priprave dokumentacije za prijavo na razpise lahko pri velikih projektih in visokih brezplačno prevzetih sredstvih dosežejo tudi 0,5 mio EUR, kar trenutno elektrooperater krije iz donosa, in posledično ni stimuliran, da bi se prijavljal na razpise za pridobitev brezplačnih sredstev.		
Nov člen Za 116. členom predlagamo nov 117. člen	<p>Predlagamo nov člen, ki se glasi:</p> <p>»(določitev obračunskih količin za hranilnike energije)</p> <p>(1) Hranilnik električne energije (npr. baterijski hranilnik), ki je na omrežje priključen kot samostojno prevzemno-predajno mesto, plača omrežnino za prevzem električne energije iz sistema glede na določbo v drugem odstavku tega člena, razen za prevzeto električno energijo namenjeno izključno shranjevanju energije v hranilnik energije za namene kasnejše pretvorbe shranjene energije v električno energijo v okviru sodelovanja pri izravnavi moči iz prve in druge alineje drugega odstavka 31. člena tega akta, ki se preko prevzemno-predajnega mesta odda v omrežje.</p>	<p>Baterijski hranilniki in tudi širše hranilniki v predlogu Akta niso definirani, omenjeni so zgolj kot del elementov pri aktivnem odjemalcu, ne pa tudi kot samostojni priključki na omrežje. Ker se bodo z razvojem tehnologije že v naslednjem regulativnem okviru pojavile tudi implementacije v praksi, je potrebno definirati njihove pravice in obveznosti z vidika omrežnine.</p> <p>Baterijski hranilniki električne energije (BHEE) sodijo širše v skupino hranilnikov energije, ki obsega veliko skupino tehnologij v različnih razvojnih fazah. Hranilniki energije so ključni pri zagotavljanju fleksibilnosti in večji integraciji obnovljivih virov, kar je prepoznala tudi Evropska komisija v dokumentu »Energy storage – the role of electricity«, izdanemu leta 2017. Razvoj na tem področju je izjemno dinamičen</p>	DA	Dodan je nov 117. člen, ki ureja način obračunavanja omrežnine za hranilnike energije.

	<p>(2) Hranilniku električne energije, ki je na omrežje priključen kot samostojno prevzemno-predajno mesto, se omrežnina obračuna od urnega salda prevzete in oddane električne energije na prevzemno-predajnem mestu, pri čemer se kot prevzemno-predajno mesto šteje mesto, kjer se vršita prevzem in oddaja električne energije.«</p>	<p>tako na področju tehnologij kot tudi aplikacij. Kljub temu definicije hranilnikov na področju regulative na ravni EU in v večini posameznih držav, vključno s Slovenijo še ni. V večini držav so tako hranilniki ob odsotnosti posebne definicije uvrščajo med proizvajalce električne energije.</p> <p>Predlagamo, da se baterijske hranilnike, kadar so na omrežje priključeni kot samostojno prevzemno-predajno mesto z vidika omrežnine obravnava enako kot proizvajalce električne energije in omrežnina obračuna po enaki metodologiji, kot se obračuna proizvajalcem električne energije.</p> <p>Če takšen hranilnik izvaja storitve, ki pozitivno vplivajo na obratovanje EES, pa moramo v obzir vzeti 120. člen v predlogu Akta in mu omogočiti enakovredne pogoje kot hranilnikom v okviru priključka aktivnega odjemalce, zato mora biti izključen od plačevanja omrežnine. S tem bo omogočen lažji vstop novim produktom na trg sistemskih storitev. Pri upoštevanju izjeme, ne sme biti omejitve glede na minimalno moč in napetostni nivo priključitve.</p>		
120. člen	<p>Predlagamo, da se besedilo:</p> <p>~~»se ta vrednost ne upošteva pri določitvi obračunske moči končnega odjemalca iz prvega odstavka 118. člena tega akta.«~~</p> <p>nadomesti z naslednjim besedilom:</p>	<p>Iz zapisa člena ni razumljivo, katera vrednost se ne upošteva pri določitvi obračunske moči. Samo moč, s katero je sodeloval pri izravnavi moči, ali celotna vrednost. Smiselno je prvo, sicer lahko prihaja do zlorab, če bi se odjemalci z minimalnim angažiranjem v</p>	DA	<p>Pripomba je ustrezna. Predlog besedila bo smiselno vključen v člen.</p>

	»se moč, s katero je sodeloval pri izravnavi moči, pri določitvi obračunske moči odšteje od skupne dosežene moči v urah KOO.«	sistemskih storitvah želeli izogniti plačilu celotne obračunske moči.		
134. člen	Predlagamo, da se način obračuna prepusti elektrooperatru, in sicer »(7) Nadomestilo za prožnost , ki pripada aktivnemu odjemalcu, zagotavlja sistemski operater in se obračunava na mesečni ravni na osnovi 15-minutnega obračunskega intervala in na letni ravni ne sme preseči 20 €.«	Če se bo sistemski operater ukvarjal s podatki vsakega aktivnega odjemalca (73. člen govori o maksimalnem številu 3000 za kvalificiran pilotni projekt), bo potrebno zagotoviti zajem podatkov in programsko opremo za obdelavo podatkov in vse potrebne izračune. To lahko pomeni veliko večji strošek od dobrobiti iz naslova doprinosa aktivnih odjemalcev.	Delno	Nadomestilo za prožnost, ki pripada aktivnemu odjemalcu, zagotavlja sistemski operater in mora biti odvisno od odzivnosti odjemalca ter korelirano s koristmi, ki so bile z njegovo pomočjo dosežene v omrežju. Nadomestilo se obračunava na mesečni ravni na podlagi obračunskega intervala, ki ga določi sistemski operater v odvisnosti od vrste produkta prožnosti in na letni ravni ne sme preseči 20 EUR. Sistemski operater obvesti posameznega odjemalca o vrednosti nadomestila, ki bi ga prejel, in hkrati o vseh pravnih posledicah, če ne bi bilo letne zamejitve 20 EUR. Če distribucijski sistem ni zmožen zagotavljati merilnih podatkov na ravni uporabljenega obračunskega intervala, jih lahko zagotavlja agregator. Zagotavljanje

				podatkov lahko na podlagi pogodbe prevzame agregator s ciljem zagotavljati maksimalno stroškovno učinkovitost projekta.
PRILOGA 3 1.3 Trajanje projektov	<p>Predlagamo naslednjo dopolnitev:</p> <p>»1.3 Trajanje projektov Prijavljeni projekti se morajo začeti ali zaključiti v veljavnem regulativnem obdobju. Za projekte, ki jih je elektrooperater začel izvajati pred veljavnim regulativnim obdobjem, se kvalifikacija projekta izvede na podlagi prijave projekta s strani elektrooperaterja v 6-ih mesecih po začetku veljavnosti tega Akta.</p> <p>Podpora elektrooperaterju v smislu upravičenja RI se ~~lahko~~ nadaljuje v sledečem regulativnem obdobju na podlagi že prestane kvalifikacije ali tako, da se prijavi nov projekt, ki je lahko nadaljevanje kakšnega od projektov, izvajanih v predhodnem regulativnem obdobju pod pogojem, da je upravičenje RI še vedno v veljavi. Novi projekt je predmet kvalifikacije pod veljavnimi pogoji.</p> <p>Priznani stroški raziskav in inovacij se v sledečem regulativnem obdobju priznajo največ do višine, določene s takrat veljavnim aktom.«</p>	<p>Omejitev projektov na takšne, ki se morajo začeti in končati v triletnem regulativnem obdobju, se razhaja z naravo velikega števila projektov. Še posebej pri projekti, kjer elektrooperaterji uspejo za del projekta pridobiti nepovratna sredstva, lahko šteje obdobje od začetka priprave prijave do zaključka projekta več kot pet (5) let. Pri takšnih projektih se morajo elektrooperaterji prilagajati razpisnim pogojem financerjev, ki lahko ne sovpadajo z regulativnim obdobjem.</p> <p>Pri trajanju projektov oziroma upravičenju RI tako predlagamo avtomatsko kvalifikacijo s strani Agencije že potrjenih projektov v naslednje regulativno obdobje.</p>	Delno	<p>Upošteva se prvi del dopolnitve s tem, da se skrajša čas za prijavo na 3 mesece po začetku veljavnosti akta.</p> <p>Drugi del se ne upošteva. Agencija mora zadržati pravico prekiniti upravičenje, če projekt ni več skladen s strategijo upravičenja RI, ki sicer lahko v novem RO obstaja, a je spremenjena. Tako je za projekte, ki se nadaljujejo, treba podati vlogo v smislu nadaljevanja projekta, na podlagi katere agencija odloči upoštevanje nove kriterije.</p> <p>Prav tako je treba vedeti, da v aktu za obdobje 2019–2021 ne moremo urejati pogojev za upravičenje stroškov za naslednje regulativno obdobje. Pogoji za</p>

				upravičenje se namreč lahko spremenijo, verjetnost za to pa je večja zaradi dinamike razvoja na zadevnem področju.
PRILOGA 3 1.1 Zahteve in pogoji	Predlagamo spremembo v drugi povedi v 2. odstavku tega poglavja, in sicer: »TRL 4-6« se zamenja s »TRL 3-6«	Potrditev koncepta (PoC) lahko izvedemo že na ravni TRL 3, torej na eksperimentalni ravni. To je lahko v začetni fazi enostavnejše, cenejše in predvsem hitreje. Preprečimo tudi, da bi se s projekti, ki so mejni, sililo v izvedbo potrditve koncepta v laboratorijsko okolje in povzročanje višjih stroškov. Omogoči se tudi preverjanje večih različnih konceptov, ki se tako izvedejo hitreje in ceneje.	DA	Upoštevano, kot je predlagano. Dodali tudi opis TRL 3.
PRILOGA 3 1.2 Postopek za kvalifikacijo koriščenja RI	Predlagamo dopolnitev prvega odstavka tega poglavja, in sicer za peto povedjo se doda naslednja poved (pred stavkom »Agencija pregleda prejeta...«): »Projekti, ki jih elektrooperater prijavi na programe Evropske komisije ali nacionalne programe (primer Obzorje 2020, Sklad za regionalni razvoj) in jih dokončno potrdi Evropska komisija ali pristojno Ministrstvo, se kvalificirajo za koriščenje RI brez presoje iz podpoglavij od 1.1.1 do 1.1.4 te priloge.«	Pridobivanje soglasij in podpisov konzorcijskih partnerjev (običajno tujih) je dolgotrajen in zahteven proces, zato je smiselno uporabiti vlogo, ki jo partnerji oddajo za prijavo na razpis za sofinanciranje. Enako se lahko na spletni strani Agencije za energijo objavijo podatki, ki jih objavi sofinancer projekta (podatki s portala Evropske komisije). S tem postopek poenostavimo tudi za neinvesticijske projekte, kot je recimo poenostavljen v 80. členu za investicijske projekte, ki jih potrdi Evropska komisija (PCI).	NE	Potrjeni projekti v okviru navedenih programov ne zagotavljajo nujno pogojev iz navedenih poglavij priloge. Agencija bo zahtevala enake pogoje za vse prijavljene projekte ne glede na to, ali so prijavljeni v programe tretje osebe, v kolikšni meri so sofinancirani itd., zaradi zaščite odjemalca, ki omogočajo izvajanje takih projektov. Akt bo predvidoma uveljavljen dovolj zgodaj, da je mogoče vse potrebne postopke izvesti

				pravočasno, agencija pa bo skrbela za učinkovitost postopka prijave.
PRILOGA 3 1.2 Postopek za kvalifikacijo koriščenja RI	Doda se nov stavek: »Elektrooperater lahko odstopi od izvajanja že kvalificiranega projekta, ki ga je prijavil na razpis za sofinanciranje, pa na razpisu ni bil uspešen. V tem primeru ta projekt ni upravičen za koriščenje RI.«	Za večje projekte, za katere je potrebno sofinanciranje in pri katerih sodeluje večje število partnerjev, pa ti v primeru neuspeha na razpisu niso pripravljeni prevzeti celotnih stroškov financiranja, predlagamo možen odstop od izvajanja projekta.	NE	Že zajeto pod poročanje o napredku projekta (3. odstavek - poglavje 4 PRILOGA 3). Agencija ne ločuje med odstopom in ustavitvijo projekta – oba stanja se upravljata prek procesa zaključitve projekta v okviru RI. Če projekt prijavitelj ustavi, potem tudi več ne nastajajo stroški, ki bi bili predmet upravičenja.